

רשומות

הצעות חוק

הכנסת

11 בנובמבר 2024

1071

י' בחשוון התשפ"ה

עמוד

32..... הצעת חוק לתיקון דיני הבחירות לרשויות המקומיות (הוראת שעה), התשפ"ה-2024

מתפרסמת בזה הצעת חוק של חבר הכנסת מטעם ועדת הפנים והגנת הסביבה של הכנסת:

הצעת חוק לתיקון דיני הבחירות לרשויות המקומיות (הוראת שעה), התשפ"ה-2024*

1. הוראות מיוחדות לבחירות הנדחות - הוראת שעה
- (א) לעניין הבחירות כהגדרתן בחוק הרשויות המקומיות (בחירות), התשכ"ה-1965¹ (להלן - חוק הבחירות), וכמשמעותן לפי פקודת המועצות המקומיות², שתיקומו ביום כ' בשבט התשפ"ה (18 בפברואר 2025) (להלן - הבחירות הנדחות), יחולו הוראות אלו:
- (1) יום הבחירות הנדחות יהיה יום שבתון בתחומן של הרשויות המקומיות שבהן נערכות הבחירות במועד האמור, וכן לגבי עובדים הרשומים בפנקס בוחרים של רשויות מקומיות כאמור, אף אם מקום עבודתם הוא ברשות מקומית שלא חל בה יום שבתון, אך שירותי תחבורה ושאר שירותים ציבוריים יפעלו כסדרם; הוראות סעיף 197(ב) עד (ד) לחוק הבחירות יחולו לעניין זה, בשינויים המחוייבים;
- (2) פרק ח' לחוק הבחירות יחול לעניין הבחירות הנדחות, בשינויים המחוייבים, אולם לעניין סעיף 80 לחוק האמור יקראו את הסעיף כך:
- (א) בסעיף קטן (א), במקום "72 שעות" יבוא "192 שעות";
- (ב) בסעיף קטן (ג), במקום "שהם חיילים בשירות חובה אשר דרגתם אינה גבוהה מדרגת סמל ראשון" יבוא "שתורכב מאחד או יותר מאלה: חייל בשירות חובה אשר דרגתו אינה גבוהה מדרגת סמל ראשון, חייל בשירות קבע אשר דרגתו אינה גבוהה מדרגת רב-סמל ראשון או חייל בשירות מילואים שדרגתו אינה גבוהה מדרגת רב-סמל מתקדם";

ד ב ר י ה ס ב ר

לנוכח הנסיבות החריגות ביותר שבהן נדחו הבחירות האמורות ובשל המספר הגדול של רשויות מקומיות ויישובים שבהן הן אמורות להיערך, מן הראוי לראותן כבחירות כלליות, ולא כבחירות ברשות מקומית ספציפית. על כן, מוצע להסדיר כמה נושאים שהם חיוניים להבטחת מימוש מיטבי של הזכות לבחור ולהיבחר ושמירה על עקרון השוויון בבחירות.

ראשית, מוצע לקבוע את המועד החדש ליום הבחירות הנדחות ברשויות מקומיות אלו כיום שבתון, כפי שמתקיים ביום הבחירות הכלליות (סעיף 1(א)). בנסיבות שבהן תושבים רבים אינם מתגוררים ברשויות המקומיות שבהן ייערכו הבחירות או בסמוך להן, קיומו של יום שבתון נחוץ אף יותר מתמיד.

על פי סעיף 4 לחוק הרשויות המקומיות (בחירות), התשכ"ה-1965, וסעיף 3 לחוק המועצות האזוריות (מועד בחירות כלליות), התשנ"ד-1994, הבחירות הכלליות לרשויות המקומיות היו אמורות להיערך ביום ט"ז בחשוון התשפ"ד (31 באוקטובר 2023). ואולם, בשל מצב המלחמה שבו נתונה מדינת ישראל מאז אוקטובר 2023 והקשיים המשמעותיים הנובעים מקיום מערכת בחירות בתקופה זו, הוחלט לדחות את הבחירות הכלליות לרשויות המקומיות לפברואר 2024. עם זאת, בחלק מהרשויות המקומיות בצפון הארץ ובדרומה נדחו הבחירות הכלליות לנובמבר 2024.

לאחרונה קבע שר הפנים, בצו, כי הבחירות לרשויות המקומיות בצפון שבהן לא נערכו הבחירות במועד המקורי יידחו שוב, לפברואר 2025, בשל מצב המלחמה בצפון.

* הצעת חוק מס' 4964/25/פ (מספר פנימי: 2222646); הועברה לוועדה ביום ה' בחשוון התשפ"ה (6 בנובמבר 2024).

¹ ס"ח התשכ"ה, עמ' 248.

² דיני מדינת ישראל, נוסח חדש פ, עמ' 256.

(3) (א) תושב המפונה מביתו רשאי להצביע בבחירות הנדחות בקלפיות מיוחדות במקומות שיקבע שר הפנים, ובלבד שיקבע שני מקומות קלפי לפחות בכל נפה כמשמעותה לפי סעיף 3 לפקודת סדרי השלטון והמשפט, התש"ח-1948.³

(ב) לכל קלפי מיוחדת לתושבים מפונים תמונה ועדת קלפי בת שני חברים שהם עובדי המדינה, וכן ימונה מזכיר ועדת קלפי; ואולם, המפקח הארצי על הבחירות רשאי לקבוע כי ועדת הקלפי תורכב מחבר אחד שהוא עובד המדינה וחבר אחד הכשיר להיות מזכיר, וימנה לה מזכיר; אחד מחברי ועדת הקלפי שמונה כאמור יהיה היושב ראש.

(ג) שר הפנים יקבע הוראות בכל הנוגע לבחירות בקלפיות מיוחדות לתושבים מפונים; שעות ההצבעה במקום קלפי כאמור יהיו כפי שיוורה השר, ובלבד שההצבעה לא תחל יותר משעה אחת לפני פתיחת ההצבעה כאמור בסעיף 55 לחוק הבחירות ולא תסתיים אחרי שעת סיום ההצבעה כאמור באותו סעיף.

(ד) הוראות סעיפים 61 ו-82 עד 84 לחוק הבחירות יחולו, בשינויים המחויבים, על הצבעה בקלפיות לתושבים מפונים.

(ב) הוראות סעיף קטן (א)(1) יחולו גם לעניין הבחירות, כהגדרתן בחוק הבחירות וכמשמעותן לפי פקודת המועצות המקומית, שיתקיימו ביום י"ח בחשוון התשפ"ה (19 בנובמבר 2024), אולם יראו את הודעת שר הפנים בעניין שירותים ציבוריים שיפעלו ביום הבחירות הכלליות לרשויות המקומיות שפורסמה ברשומות ביום י"א בתשרי התשפ"ד (26 בספטמבר 2023),⁴ כאילו ניתנה בהתאם להוראות סעיף 97ב(ב) לחוק הבחירות לעניין בחירות אלו.

ד ב ר י ה ס ב ר

מוצע להחיל את ההוראה לעניין יום השבתון גם בנוגע לבחירות שיערכו בדרום הארץ ביום י"ח בחשוון התשפ"ה (19 בנובמבר 2024). ואולם, בשל לוחות הזמנים הקצרים לעניין בחירות אלו, לא יהיה על שר הפנים לפרסם הודעה חדשה בנוגע לשירותים הציבוריים שיפעלו ביום הבחירות, ויראו את הודעתו כאמור מספטמבר 2023 כאילו ניתנה לעניין הבחירות האלה (סעיף ו(ב)).

שנית, מוצע לקבוע חובה להציב קלפיות להצבעת חיילים בצבא הגנה לישראל, כפי שמתקיים בבחירות הכלליות, כדי לאפשר לאלפי חיילים בשירות סדיר ובשירות מילואים לממש את זכותם הבסיסית להצביע בבחירות אלו (סעיף ו(א)(2)).

עוד מוצע לקבוע חובה להציב קלפיות להצבעה במעטפות כפולות במקומות שונים בארץ, מחוץ לתחומי הרשויות המקומיות שבהן ייערכו הבחירות, באופן שיאפשר לכל התושבים המפונים לממש את זכותם לבחור (סעיף ו(א)(3)).

³ ע"ר התש"ח, תוס' א', עמ' 1.

⁴ י"פ 11658, התשפ"ה, עמ' 210.

2. תיקון חוק מיסוי תשלומים בתקופת בחירות בחירות (תיקון מס' 9 - הוראת שעה), התשפ"ג-2023,⁵ בסעיף 1, במקום "לשנה" יבוא "לשנתיים".
- (א) בחוק מיסוי תשלומים בתקופת בחירות (תיקון מס' 9 - הוראת שעה), התשפ"ג-2023,⁵ בסעיף 1, במקום "לשנה" יבוא "לשנתיים".
- (ב) תחילתו של סעיף קטן (א) ביום כ"ז בתמוז התשפ"ד (2 באוגוסט 2024).
- תיקון חוק מיסוי תשלומים בתקופת בחירות (תיקון מס' 9 - הוראת שעה) ותחילה

ד ב ר י ה ס ב ר

בעת הכנת הצעת החוק לקריאה השנייה ולקריאה השלישית תבחן ועדת הפנים והגנת הסביבה של הכנסת את האפשרות להחיל הסדרים נוספים הנוגעים להצבעת חיילים ולהצבת קלפיות מיוחדות גם לעניין הבחירות שיתקיימו בדרום הארץ בנובמבר 2024.

להערכת משרד האוצר, העלות התקציבית של הצעת החוק עולה על הסכום הקבוע בסעיף 33 לחוק-יסוד: משק המדינה.

לבסוף, מוצע להשוות את שיעור המס לעניין העובדים המועסקים בתקופת הבחירות בבחירות הנדחות כאמור בצפון ובדרום לשיעור המס שנקבע בהוראת שעה בבחירות האחרונות. הוראת השעה לעניין זה עמדה בתוקפה עד יום כ"ו בתמוז התשפ"ד (1 באוגוסט 2024), ולפיכך מוצע לקבוע שתחילת ההארכה של הוראת השעה תהיה ביום כ"ז בתמוז התשפ"ד (2 באוגוסט 2024) (סעיף 2).

יוזם: חבר הכנסת יעקב אשר

⁵ ס"ח התשפ"ג, עמ' 632.